

FOTO: TON VAN DEN BORN

▲ Voorlichting aan mbo'ers tijdens een meeloopdag Diermanagement bij Van Hall

Werving hogescholen

De slag om de student

De strijd om de hogeschoolstudent is in volle gang. Studenten werven in een krimpende markt valt niet mee. Hogescholen doen er alles aan om aandacht van de student te krijgen: spotjes op TMF en abri's met kleurige posters. Hoe eerlijk is de voorlichting in het groene hbo?

▲ Wervingsmateriaal van het groene hoger onderwijs

Het hoger onderwijs kent sinds 1998 een onafhankelijke codecommissie die de zuiverheid en zorgvuldigheid van de voorlichting van het hoger onderwijs in de gaten houdt. De officiële naam luidt: Codecommissie Omgang Opleidingenaanbod HBO. De code houdt in dat hogescholen in de voorlichting de officieel vastgestelde namen voor hun opleidingen gebruiken. Tegelijkertijd hopen de hogescholen dat er hiermee voor studenten een duidelijker inzicht in het opleidingenaanbod ontstaat. Onlangs kwam een uitspraak van de codecommissie in het nieuws naar aanleiding van een klacht van Larenstein tegen HAS Den Bosch omtrent de naamgeving van opleidingen. “De commissie is een tijdje slapend geweest”, meldt Cees de Jong, secretaris van de Codecommissie. “Kennelijk werkt de code”. De gedragscode en het instellen van de commissie is een zaak van de hogescholen onderling. Zij hebben daartoe in de HBO-Raad besloten. De codecommissie is niet bedoeld voor klachten van studenten omtrent de voorlichting. Het is wel mogelijk een klacht bij de Reclamecodecommissie in te dienen. Mevrouw Ancion-Kors, directeur van de Reclamecodecommissie, heeft ook zitting in de codecommissie voor de hbo-voorlichting. Klachten van hogeschoolstudenten zijn, bij haar weten, echter nooit bij de Reclamecodecommissie ingediend. “Vaak maken mensen geen gebruik van zaken die er zijn”, concludeert Cees de Jong.

Transparantie

Een klacht indienen bij de Reclamecodecommissie? reageert Noortje van der Meij, voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond (LSVB), waarbij ook de HASU, de vakbond van studenten in het groene onderwijs, is aangesloten. “Zie als student maar eens hard te maken dat de voorlichting te kort is geschoten. Dat lukt je niet.” De studentenvakbond ziet de voorlichting op de hogescholen als een groot probleem. De grondslag daarvan ligt in de bekostigingssystematiek, stelt de bond bij monde van Van der Meij. “Daardoor is het voor hogescholen belangrijk zoveel mogelijk studenten binnen te halen. Bij alle hogescholen zien we dat beeld. Dat de werving daardoor niet gericht is op de inhoud, vinden we een groot probleem. Het gaat er toch uiteindelijk om dat studenten op de goede plek terecht komen. Ook de transparantie in de voorlichting is ver te zoeken, zie je weg er maar eens in te vinden.”

Grens

Havo-decaan en secretaris van de Nederlandse Vereniging van Schooldecanen Leo Koïni vindt de voorlichting van groene hogescholen echter vrij objectief. Wel kan hij duidelijk merken dat de negatieve publiciteit in de agrarische sector geen goed doet aan het toch al slechte imago van de sector. “Je moet als decaan eerst die vooroordelen wegnemen voordat je leerlingen met een belang-

stelling voor deze richting naar een voorlichtingsdag van een groene hogeschool krijgt.” De imagocampagnes hebben weinig geholpen, denkt Koïni, maar over de voorlichting van deze hogescholen wil hij niet klagen. Koïni denkt dat de grens van de werving ook niet meer verder te verleggen is: “Leerlingen prikken er zo doorheen, die zijn opgegroeid met zoveel informatie en reclame”.

Verdiepingsfase

Jelmer Helmhout, hoofd communicatie van het Van Hall Instituut is duidelijk. De voorlichting die het Van Hall Instituut geeft, is volgens hem juist heel eerlijk. “Het uitgangspunt is eerlijk en duidelijk zijn. We hebben een speciaal voorlichtingsteam van studenten die daarop professioneel getraind worden. We krijgen liever weinig studenten die goed hebben gekozen, dan veel waarvan er ook weer veel afhaken. We hebben niets aan ziertjes winnen.” Het Van Hall Instituut biedt een totaalpakket aan volgens een keuzetraject voortgezet onderwijs van het LDC (Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuze). Daarin bevinden zich de stadia oriënteren, verkennen, verdiepen en de knoop doorhakken. Om het traject goed te doorlopen, onderhoudt de afdeling communicatie veel contact met decanen. Helmhout: “We zitten nu in de verdiepingsfase. Vijf leerlingen komen een dagje kijken en meedraaien. Dat →

FOTO: VAN HALL INSTITUUT

◀ Voorlichting over de opleidingen in Leeuwarden tijdens een beurs

noemen we een 'dig it' dag." Het wervingsmateriaal van het Van Hall Instituut is wel gericht op aandacht trekken, zegt Helmhout. "We gebruiken veel kleuren en veel beelden. Maar daarna gaan we al snel de diepte in en wordt het inhoudelijk." Wel wordt het profiel zwaar in de markt gezet, beaamt Helmhout. "We vinden dat het meer is dan een afstudeerrichting. Maar we stellen in het materiaal duidelijk dat het gaat om een profiel."

Schipperen

Op de CAH Dronten is Merijn Sprenger sinds januari hoofd van de afdeling Marketing en communicatie. Doordat hij relatief kort bij de CAH werkt, denkt hij nog objectief naar de voorlichting van het instituut te kunnen kijken. "Ik merk dat het belangrijk wordt gevonden dat we niet de verkeerde indruk wekken. We zijn nu druk bezig met het wervingsmateriaal voor volgend jaar. Vanuit het onderwijs is nadrukkelijk gezegd dat we heel goed moeten letten op de terminologie: dus iets geen opleiding noemen als het een afstudeervariant is." Voor de afdeling Marketing en communicatie betekent het vaak wel schipperen, merkt Sprenger: "Je hebt weinig ruimte en je wilt veel zeggen. Maar we willen de boel beslist niet mooier maken dan het is. We zijn vrij expliciet in het melden wat een opleiding inhoudt." Soms loopt de afdeling tegen grenzen aan. "Als marketeer merk ik dat de naam van de opleiding Plattelandsvernieuwing niet goed de inhoud van de

opleiding communiceert naar de doelgroep. Maar we hebben nu eenmaal niet de vrijheid om daar verandering in aan te brengen." Een andere grens ligt bij de samenwerking met overige hao's op het gebied van werving. "Als hao's hebben we ook een gemeenschappelijk belang om de totale instroom in het groene onderwijs te vergroten. Bij welk instituut de student zich vervolgens inschrijft, is op dat niveau van secundair belang."

Netter

Een aantal jaren geleden waren er ook vanuit de Inspectie Landbouwonderwijs aanmerkingen op de voorlichting van de groene hogescholen. Uit het Inspectierapport van 1995: 'Ook komt het voor dat een als aantrekkelijk verondersteld onderdeel van een opleiding wordt gepresenteerd als de opleiding zelf. Studenten hebben al aangegeven dat in enkele gevallen deze verkeerde informatie heeft geleid tot de verkeerde studiekeuze. Het gevecht om de student neemt bedenkelijke vormen aan.' De voorlichting is wel verbeterd sinds die tijd, vindt Ton Kooyman, inspecteur hoger onderwijs van de Inspectie Landbouwonderwijs. Dat heeft destijds geleid tot een aantal brieven van de minister richting de hogescholen, herinnert Kooyman zich. "Ondanks het feit dat het aantal opleidingen sindsdien verminderd is, houd je concurrentie om het aanbod." Het is nu allemaal wat netter dan een aantal jaren geleden, constateert Kooyman, "maar het is nog steeds een pro-

bleem: opleidingen worden aantrekkelijk gemaakt en er wordt een vertekend beeld gegeven. Ik denk niet dat leerlingen neutraal worden ingelicht."

Hoge verwachtingen

Ook in het Landbouwonderwijsverslag over 2002 komt de problematiek aan de orde. De verblijfsduur van uitvallers in het groene hoger onderwijs vindt de Inspectie nog steeds te hoog. Kooyman: "En dat is natuurlijk gekoppeld aan het probleem van de werving. Het bijsturen van de verwachtingen is een functie van de pedagoog. Studenten moeten weten waar ze aan toe zijn." Het verwachtingspatroon van de toekomstige student speelt ook een rol, vindt Kooyman. "Zelfs als je goede informatie geeft, blijven er studenten komen met te hoge verwachtingen." Dat beaamt Jelmer Helmhout: "Met name voor onze opleiding Diermanagement zien we vaak een verkeerd verwachtingspatroon bij toekomstige studenten. Ook wat dat betreft, proberen we duidelijk te zijn. We zijn een hbo-opleiding en deze opleiding heeft niets met dieren aaien te maken. Dan zijn er nog leerlingen die vast houden aan de verwachtingen. De training van onze studenten die voorlichting geven, is er dan ook op gericht door te hoge verwachtingen heen te prikken." ∞

Marijke van Kerkhoven